

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3SŽk/18/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017200206
Dátum vydania rozhodnutia: 23.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1017200206.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudcov Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Anny Peťovskej, PhD. (sudca spravodajca) v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Opálové bane Libanka, s.r.o., so sídlom Floriánova 3201/12, 080 01 Prešov, IČO: 45 571 503, právne zastúpený advokátom JUDr. Lukášom Polákom, so sídlom AK Hlavná 137, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, so sídlom Chlumeckého 2, 820 12 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: P-10029/2016 zo dňa 23.11.2016, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 27/2017-32 zo dňa 30.01.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa (pôvodne žalobcu) proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 27/2017-32 zo dňa 30.01.2018 **z a m i e t a**.
Účastníkom náhradu trov kasačného konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 5S 27/2017-32 zo dňa 30.01.2018 žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. e/ SSP ako podanú zjavne neoprávnenou osobou zamietol. Svoje rozhodnutie založil na závere, že žalobca ako účastník predmetného administratívneho konania spĺňa len túto prvú podmienku zákonného predpokladu aktívnej legitímácie vo veci podľa § 178 ods. 1 SSP, avšak žalobou nijako neosvedčil ukrátenie na subjektívnych právach spojené s vydaním žalovaného rozhodnutia orgánu verejnej správy, čo predstavuje druhú zákonom stanovenú a kumulatívne musiac byť splnenú podmienku, pretože žalobou napadnuté rozhodnutie sa netýka vlastných verejných subjektívnych práv ani oprávnených záujmov žalobcu ako právnickej osoby, ktoré by vychádzali z konkrétneho právneho predpisu a rozhodnutie správneho orgánu nemá také právne účinky vo vzťahu k žalobcovi, ktoré by ovplyvňovali jeho právne postavenie. Žalobca na orgáne verejnej správy neuplatňoval nárokovateľné subjektívne právo.

2. Žalobca ako prevádzkovateľ dobývacieho priestoru - opálových baní v katastri obce Q., v prítomnosti oficiálne vedených pod názvom „Dobývací priestor Červenica“, dňa 18.05.2016 požiadal podľa § 15 ods. 1 vyhl. č. 300/2009 Z.z. (ďalej aj len „vyhláška“) Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej

republiky (ďalej aj len „ÚGKK SR“), ktorou sa vykonáva zákon č. 215/1995 Z.z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 215/1995 Z.z.“), o štandardizáciu názvu lokality „Slovenské opáľové bane“ v zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 215/1995 Z.z.

3. Proti uzneseniu krajského súdu podal v zákonnej lehote žalobca kasačnú sťažnosť, ktorou navrhol, aby súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. V kasačnej sťažnosti žalobca zopakoval priebeh administratívneho konania, poukázal na relevantné predpisy pri jeho právnom názore sa na vec vzťahujúce a následne vytkol krajskému súdu, že mu neposkytol riadnym spôsobom výkon súdnej ochrany, pričom tak Ústava SR, ale aj medzinárodné dokumenty kladú vysoký dôraz na prístupnú a efektívnu (spravodlivú) súdnu ochranu. Preto žalobca považuje za ústavne neudržateľné (čl. 2 v spojení s čl. 144 ods. 2, resp. čl. 152 ods. 4 ústavy) a so zásadami logického očakávania jednotlivca protirečivé vyslovenie záveru krajského súdu o neporušení subjektívnych práv sťažovateľa. Z podanej žaloby a z rozhodnutia žalovaného jednoznačne vyplýva, že žalovaný v rozhodovacom procese vo veci nedodrжал zákonný postup. Odkazuje v tejto súvislosti i na právny názor vyslovený v rozsiahlej judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. vo veci sp. zn. IV. ÚS 242/2011, sp. zn. IV. ÚS 228/2011, sp. zn. I. ÚS 166/2011). Právo na spravodlivý proces je treba chápať ako procesné dovŕšenie sústavy subjektívnych práv a slobôd, ktoré sú jednotlivcom garantované.

5. Krajský súd dospel vo veci k nesprávne právnomu záveru v otázke aktívnej legitímácie žalobcu. Žalobca bol v administratívnom konaní poškodený na svojich subjektívnych právach, pretože bolo porušené jeho právo na spravodlivé konanie. Už v žalobe zdôvodnil, že Úrad preukázateľne vo svojom postupe nedodrжал zákonné limity a rozhodol bez stanoviska názvoslovného zboru okresného úradu.

6. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sťažnosť považuje za nedôvodnú. Krajský súd správne postupoval, ak žalobu odmietol, vyhodnotiac, že túto podala neoprávnená osoba. S rozhodnutím krajského súdu a jeho dôvodmi sa žalovaný plne stotožňuje. Žalobca napokon ani v kasačnej sťažnosti dostatočne neobjasnil, čím a ako mal byť rozhodnutím žalovaného č. P-10029/2016, ktoré všeobecnou správnu žalobou napáda, poškodený na svojich právach. Preto súhlasí, že rozhodnutie nemôže mať také právne účinky vo vzťahu k žalobcovi, ktoré by ovplyvňovali jeho právnu pozíciu, alebo by zasiahli do jeho právnej sféry alebo spôsobili zmenu jeho právneho postavenia. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil (pozn. súdu: správne kasačnú žiadosť zamietol).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, ďalej len „SSP“) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti (§ 440 ods. 1 a 2 SSP) a dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná.

8. Preskúmaním veci kasačný súd zistil, že žalobca ako prevádzkovateľ dobývacieho priestoru - opáľových baní v katastri obce Q., v prítomnosti oficiálne vedených pod názvom „Dobývací priestor Červenica“, dňa 18.05.2016 požiadal podľa § 15 ods. 1 vyhl. č. 300/2009 Z.z. (ďalej aj len „vyhláška“) Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ďalej aj len „ÚGKK SR“), ktorou sa vykonáva zákon č. 215/1995 Z.z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 215/1995 Z.z.“), o štandardizáciu názvu lokality „Slovenské opáľové bane“ v zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 215/1995 Z.z.

9. Na urgenciu žiadateľa zo dňa 03.10.2016 úrad dňa 23.11.2016 vydal zamietajúce rozhodnutie č. P-10029/2016, ktoré oprel o.i. o nesúhlasné stanovisko podané k žiadosti Ministerstvom kultúry č. MK 2360/2016-221/8716 zo dňa 11.07.2016. Sekcia kultúrneho dedičstva Ministerstva kultúry Slovenskej republiky nesúhlasila s premenovaním lokality na Slovenské opáľové bane a navrhovala aby sa používal zaužívaný názov Dubnické opáľové bane s tým, že Krajský pamiatkový úrad Prešov uviedol v súvislosti so žiadosťou spoločnosti Opáľové bane Libanka, s.r.o., nasledovné: „K predloženému návrhu zmeny názvu Dubnických opáľových baní na "Slovenské opáľové bane" uvádzame, že táto iniciatíva zrejme vychádza z terajšieho komerčného využitia a prezentácie opáľových baní, ktorým ich terajší

prevádzkovateľ Opálové bane Libanka, s.r.o., so sídlom Floriánova 3201/12, 080 01 Prešov, chce dať "celoslovenskú vážnosť" a pravdepodobne aj odlišiť sa od predchádzajúceho správcu uvedených baní (s ktorým je v súdnom spore), a to od spoločnosti Opálové bane Dubník, a.s., Červenica, resp. od Nadácie Dubnické opálové bane Červenica-Dubník. Opálové bane v katastri obce Q. sa nachádzajú v severnej časti Slanských vrchov. Banský úrad Banská Štiavnica oficiálne vedie predmetný dobývací priestor pod názvom "Dobývací priestor Červenica". Pôvodne išlo o viacero banských polí na ťažbu drahého opálu: Banské pole Šimonka (zložené z menších banských polí - Šimonka, Šimonka Laz, Emília, Brastoka), Banské pole Libanka (zložené z banských polí - Kráľov laz, Horný Rozgár, Stráne, Bučiny, Predbaňa, Leštiny), Kutacie pole Dubník. Zaužívaný termín "Dubnické opálové bane", aj keď sa zrejme nejedná o oficiálny názov, bol odvodený pravdepodobne pomenovaním po pôvodnej banickej osade Dubník. Aj Štefan Butkovič v knihe "História slovenského drahého opálu z Dubníka" nazýva opálové bane „dubnicke“ resp. lokalizuje ich podľa rovnomennej banickej osady, kde o.i. sídlil aj „Úrad opálových baní na Dubníku“, brusiareň, ubytovňa baníkov, škola .... Pomenovanie „Dubnické opálové bane“ však má aj svoje isté historické opodstatnenie, keď sa pod týmto názvom uvádzali aj v historických mapách (viď príloha) a pod názvom „dubnický opál“ sa opál ťažený v tejto (aj keď v podstate širšej) lokalite odlišoval od iných opálov, ktoré sa ťažili v iných lokalitách vo svete. Za zmienku stojí aj skutočnosť, že už v minulosti boli snahy o premenovanie Dubníka: „V rámci hungarizačnej akcie z roku 1905 sa skúmali aj možnosti premenovania Dubníka. Obecné zastupiteľstvo obce Červenica, kam osada patrila, sa vyjadrilo v tom zmysle, že ak sa pomenovanie osady musí pomaďarčiť, a ak sa už označenie „dubnický“, pod ktorým opál poznali na svetových trhoch, musí zmeniť, nech sa osada pomenuje na „Opálbánya“, aby v názve ostalo aspoň slovo opál.“ (podľa: Štefan Butkovič. História slovenského drahého opálu z Dubníka. Bratislava. 1970). KPÚ Prešov v katastri obce Q. eviduje tieto národné kultúrne pamiatky (ďalej len „NKP“):

NKP Štôľňa (Jozef), ktorá je súčasťou banského revíru Libanka v opustenej banickej osade Dubník, nachádzajúcej sa v katastrálnom území obce Q., od ktorej je vzdialená asi 3 km.

NKP Šachta (Fôdô), je súčasťou banského revíru Libanka

Pomník (Emy Goldschmidtová), situovaný nad banskou osadou Dubník.

Rozhodnutím Komisie SNR pre školstvo a kultúru č. 30 z 21.8.1964, Úprava č. 58906/64-osv./24 z 21.8.1964 bol vyhlásený „Chránený areál Dubnické bane“, ktorý predstavuje mimoriadne veľké a vedecky významné sídlisko viacerých druhov vzácnych a užitočných druhov netopierov. Využíva sa ako vedecký objekt. Lokalita je uvedená ako „opustené bane“, v ktorej bola v bývalom Česko-Slovensku opísaná prvá zimujúca kolónia netopiera dvojfarebného. Z uvedeného je zrejmé, že bývalá Komisia pre školstvo a teraz Ministerstvo životného prostredia SR len prevzalo zaužívaný názov na pomenovanie chráneného areálu výskytu netopierov. Na základe uvedeného KPÚ Prešov nezdieľa názor, že je nevyhnutné alebo potrebné meniť už zaužívaný a aj historicky podložený názov tzv. Dubnických opálových baní. A už vôbec im nepatrí názov „Slovenské ...“ keďže v čase ich najväčšieho rozmachu išlo skôr o „uhorské“ bane.

10. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

11. Podľa § 177 ods. 1 SSP správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

12. Podľa § 177 ods. 2 SSP ochrany iných ako subjektívnych práv sa môže domáhať len prokurátor alebo subjekt výslovne na to oprávnený zákonom

13. Podľa § 178 ods. 1 SSP, žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

14. V posudzovanej veci je medzi účastníkmi konania sporná aktívna legitímácia žalobcu na podanie

žaloby vo vzťahu i k spôsobilosti rozhodnutia žalovaného č. P-10029/2016 zo dňa 23.11.2016 zasiahnuť do subjektívnej verejnej sféry žalobcu takým spôsobom, že ovplyvní jeho právnu pozíciu. Z horeuvedeného stanoviska Ministerstva kultúry SR vyplýva, že v danej veci prevažuje verejný záujem nad súkromným záujmom žalobcu.

15. Ochrany subjektívnych práv sa môžu dovolávať len tie subjekty, o ktorých práva a právom chránené záujmy ide. Žalobca ako subjekt administratívneho konania by musel na orgáne verejnej správy uplatniť nárokovateľné verejné subjektívne právo, ktoré by mu ako subjektu vyplývalo z právneho predpisu. Štandardizácia geografického názvoslovia spočívajúca štandardizácii názvu lokality „Slovenské opáľové bane“ v zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 215/1995 Z.z. o geodézii a kartografii nie je verejným subjektívnym právom žalobcu, ale prevažuje v nej verejný záujem. Aktívne legitimovaným na podanie takejto žaloby je prokurátor v zmysle § 177 ods. 2 SSP.

16. Najvyšší súd poukazuje na rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 242/2011 „Na aktívnu legitímáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti OSP (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania (alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konať), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Postavenie účastníka v správnom konaní ešte nevedie k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu.“

17. Z právnej úpravy, ako aj z judikatúry najvyššieho a ústavného súdu vyplýva, že správne súdnictvo slúži predovšetkým na ochranu tých osôb, ktoré boli rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátené na svojich právach. Zákonodarca ustanovil obmedzenia a podmienky súdnej kontroly v správnom súdnictve v ustanoveniach Správneho súdneho poriadku. Na aktívnu legitímáciu na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a opatrenia orgánu verejnej správy na základe všeobecnej správnej žaloby nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania (alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konať), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe vyjadrené a podložené a aspoň potenciálne možné. Žalobca neuplatňoval na orgáne verejnej správy nárokovateľné subjektívne právo.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobcu vznesené v kasačnej sťažnosti za nedôvodné, a preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

19. O trovách kasačného konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s ustanovením § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP a contrario tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

20. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o sudcoch a o zmieni a doplnení zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.